

Marc Domènech reuneix les millors talles en fusta de l'escultor

Un altre Moisès Villèlia

Art i arts

JUAN BUFILL

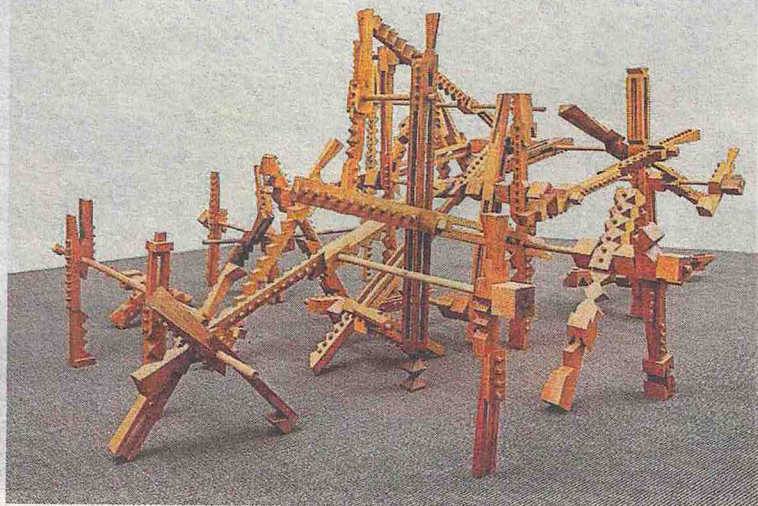

Moisès Villèlia (1928-1994) és conegut sobretot per les seves escultures fetes amb bambú, la seva contribució més original al llenguatge de l'escultura contemporània. Tot i això, altres facetes de la seva obra també substancials i significatives són encara desconegudes o fins i tot romanen inèdites. Són una espècie de tresor contemporani per descobrir.

L'exposició *Moisès Villèlia. Fustes. 1954-1992* que presenta la galeria Marc Domènech fins al 29 de gener del 2021 és la primera que se centra en la seva obra escultòrica en fusta i amb voluntat antològica. No es pot demanar més a una galeria privada. El següent pas hauria de ser museístic, ja que Villèlia es va arribar a proposar, en solitari i a la seva manera, el mateix que la Bauhaus: integrar les concepcions de l'art d'avantguarda a àmbits quotidians i populars, com el disseny. I en algun moment d'aquests desenvolupaments la seva obra connectava amb Noguchi, Torres García, William Morris i el modernisme. Algun dia el públic podrà descobrir els dissenys imaginats i realitzats per Villèlia: mobles, llibres, jocs, llums, jardins. Si Catalunya fos un país europeu normal, aquesta faceta de l'artista seria coneguda.

I només la suma de les facetes conegudes i desconegudes de Villèlia permetrà comprendre el sentit emancipador i llibertari de tota la seva producció.

És estrany que ni tan sols les seves admirables escultures aèries, compostes com a constel·lacions de bambú ingràvids i mòbils, no hagin tingut la deguda difusió internacional. És cert que a aquest artista barceloní se li han dedicat dues exposicions, una a València (IVAM, 1999) i l'altra a Palafrugell (Fundació Vila Casas, 2014), que cal qualificar d'esplèndides i memorables. Però... I als museus de Barcelona? I a París i Londres?

Construcció articulada

'Muntatges', 1963, de Moisès Villèlia, en una de les seves nombroses variants possibles

I a Nova York i Tòquio?... Fins al moment, res. I, tot i així, per als qui coneixen la història de l'escultura moderna hauria de resultar evident que Villèlia és un dels creadors del llenguatge escultòric del segle XX. En la seqüència històrica de les avantguardes, la seva obra es pot situar en i entre les línies principals, just després d'Arp, Brancusi, Naum Gabo, Julio González i Alexander Calder. Villèlia incorpora les troballes dels seus predecessors: d'Arp, les formes orgàniques i utòpiques i l'associació surrealista; de Brancusi, la síntesi d'ofici tradicional i moderna abstracció essencialista; de Gabo, la radicalitat moderna i la innovació als materials; de González, el dibuix en l'espai i la figura evocada; i de Calder, la poètica del moviment, la lleugeresa i la relació. I a partir de tot això desenvolupa una síntesi personal que fusiona les formes orgàniques i les constructives, natura i cultura. I això en gran part gràcies a un llenguatge de ritmes, buits, articulacions i tensions que va saber descobrir en el bambú,

origen de la seva singular imaginació material i formal.

La mostra d'escultures en fusta que presenta Marc Domènech reuneix més de trenta obres, moltes inèdites. Crida l'atenció *Muntatges*, del 1963. És una construcció articulada, ideada per ser composta de moltes formes diverses i estimular la participació creativa. L'articulació de les seves peces permet diferents desplegaments i estructures.

De fet, és el resultat del contacte personal amb Mestres Quadreny. Quan aquest músic es va inspirar en els sorolls de la serra feta servir per Villèlia per compondre una peça, aquest va decidir completar l'intercanvi creatiu fent una escultura que fos un desplegament de variacions en l'espai equivalent a les variacions musicals en el temps. *Muntatges* és una estructura com un joc de construcció, però també com una composició musical muda. Podria ser una partitura. I a més canviant. Altres peces notables d'aquesta selecció són una del 1980 en fusta de cirerer, que inverteix una arrel i la converteix en una figura que s'alça. I també un joc anomenat *Convivent* (1966), on no hi ha reines que maten peons ni es tracta de vèncer i aniquilar l'altre com és habitual, sinó de saber conviure. ●